

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік . . . 12 р. ав.
на пів року . . . 6 р. ав.
на чверть року . . . 3 р. ав.
на місяць . . . 1 р. ав.

За границею:

на цілий рік . . . 20 рублів
або 40 франків
на пів року . . . 10 рублів
або 20 франків
Поодиноким числом по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирнеш ми очи і душу ми вирнеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові щодня крім неділей і руских свят о год. 6-їй пополудні.
Реданція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 5 ул. Ліндого. — Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавсмана.
Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Реклямації неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні денесеня по 15 кр. від стрічки.

Рускі радикали.

В одному з послідних чисел Arbeiter Zeitung, органу соціал-демократичної партії, замістив якийсь проводир галицьких радикалів статтю під заг. «Der siebente Parteitag der ruthenisch-radicalen Partei». Стаття замітна о стільки, що відкриває деякі моменти з нарад «організаційної комісії», які не дійшли були до відомости ширшої публіки. Погляди, які там розвинено, говорять самі за себе, виказують ясно, на якій хибній дорозі провідники радикальної партії, що своєю першою задачею уважають розбиванє наших і так не великих сил, сіяне незгоди і ненависти на підставі несправедливих обвинень і скрайних, перевертених поглядів. Не потребуємо багато додавати до тих висновків, а наведемо лише згадану статтю:

«Два дні, 30. і 31. жовтня, радив тут (у Львові) сьмий річний зїзд руско-української радикальної партії, а взяло в нїм участь 44 делегатів. На порядку деннім сего зїзду стояли сим разом лише внутрішні справи партійні, а мав він два моменти, знаменні для характеристики партії.

Один момент — то відносини радикалів до руского духовенства, так званих «попів» (Popen). Вони найгірші вороги руско-радикальної партії і становлять — очевидно побіч властей — найбільшу перешкоду для розвою радикальних ідей межі рускими селянами. — Др. Франко сказав, що може єдиною поважною причиною єго упадку при посліднім доповняючим виборі до ради державної в Тернополі було іменно духовенство, що з фанатичною заїлостію поборювало єго кандидатуру (мало-ж хіба побивати ся за ним за єго «наплювати» — Ред.). Він звернув увагу делегатів, що попи виступають все і всюди против партії, против самого на-

роду. — В тім-же дусі говорив і др. Данилович: Сьвященники мають на оці все лише свій власний інтерес, а коли вони позірно ніби-то й працюють для добра народу, основують читальні і т. и., то чинять се лиш тому, щоби збільшити свій вплив на населенє; а скоро бачать, що їх вплив зникає, они готові самі руйнувати власне своє діло, щоби тільки не допустити ніякої свободнійшої думки. То замітне, що найострійші слова бесідників найгорячіше оплескувано. То був на цілім зїзді більше-менше одинокий предмет нарад, в котрім самі селяни з найбільшим заінтересованєм взяли участь, і наводили різні поучаючі учинки «християнських» душпастирів. Предложені в тій справі внесеня принято одностайно. Они звивають членів партії, щоби не допускали сьвященників до ніяких радикальних організацій, а держали ся здалека від таких товариств, читальнь і т. и., де духовенство розвиває свою діяльність; — а щоби селяни зовсім не стикали ся зі сьвящениками також в таких випадках, де они обовязані платити їм церковні треби, то зїзд звиває заряд партії: вислати петицію до ради державної з предложенєм, щоби духовенство оплачувала держава, отже щоби перемінити їх на урядників державних. — В сій резолюції виявляє ся огірченє, яке панує у селян против своїх «сьвященників». Річ представляє ся ще ярче, коли зважити, що селяни-радикалі і так мусять тяжку вести борбу і виставлені безнастанно на переслідуваня. Так н. пр. оповідав один делегат, що в якімсь селі в тернопільскім повіті усунено начальника громади з уряду тільки тому, що голосував на Франка; очевидно за причину усуненя єго подано «тяжке переступленє урядового обовязку». Узгляднюючи сесе тяжке положенє, др. Ярославич радив не піднімати окремішної борби против духовенства, але натомість держати ся партії зов-

сім здалека від всяких зносин з духовенством. Та селяни узнали, що се замало радикально: «пастирі» стали для своїх «овець» просто невиносимими.

Ще більшу вагу має друга справа, та на жаль она на сегорічнім зїзді не знайшла належного їй узглядненя — то відносини радикалів до соціальної демократії. Бо-ж то особлива собі партія ті рускі радикали! — партія, котра зараз в першім реченю своєї програми признає ся в кождім напрямі до соціалізму, має соціалістичну програму аграрну, а прецінь від кількох літ мусить давати відповідь на питанє: чи она соціалістична, чи ні. Причина того ненормального явища є в тім, що серед партії зазначили ся два напрями: один хоче мати радикальну партію лиш яко хлопську партію опозиційну, а другий напрям є чисто соціалістичний, і хоче, аби програма партії не була мертвою буквою. Судячи після програми партії, можна-б сказати, що перший напрям не є дійсно радикальним (в зміслі руско-радикальної партії), і длятого не повинен мати місця в тій партії. Але справа не дасть ся так легко розв'язати, по перше длятого, що провідники того несоціалістичного відділу (як др. Франко, Павлик) мають безперечні заслуги для розвою партії, а по друге також — і то певно в більшій мірі — длятого, що серед селян той напрям зовсім природно має ще багато прихильників.

На зїзді прийшла сесе справа на денній порадок лиш в справозданю організаційної комісії. Др. Ярославич поставив внесенє, щоби партія заявила ся ідентичною з соціально-демократичною партією в напрямх культурнім, соціалним і політичним; по друге: щоби приступила до загальної організації австрійської соціальної демократії і підчинила ся центральной управі соціально-демократичної партії у

ТОПЕЛЬНИК.

Новеля

Guy de Maupassant-a.

І.
Всі в Фекам знали історію матери Патен. Справді она не завдала щастя в часах замужя, бо чоловік бив єї за житя, як в циганьскій бубен.

Був властителем рибацької чайки і полюбив єї; була хорошенька, хоть убога.

Патен добрий керманч, хоть навістний, ходив до шинку батька Авбана, щоби там випити на звичайнім дни чотири — пять келишків, а на днях доброї ловлі вісім і десять, навіть і більше, «після веселости сердца», як говорив.

Чарку наливала гостям дочка Авбана, брунетка, аж любо глянути, що вабила до дому вітця тільки гожим личком, нічим більше, бо ніхто про неї не говорив жадних сплетнів.

Патен, входячи до шинку, завжди дивив ся радо на неї і балакав з нею чемно і спокійно, як порядний хлопець. Коли вишив першу чарку, видалась она єму ще красою; по другій моргав; по третій казав: Коли-б ви хотіли, панно Дезидерато... і ніколи не міг скінчити; по

четвертій пробував задержати єї за спідничку, щоби єї поцілувати, а коли вже доходив до десятої, зачинав єму услугувати батько Авбан.

Старий шинкар, перебіглий хитруц, послугував ся донькою, аби піднести відбит, а Дезидерата, не дурно донька батька Авбана, маяла гостям перед очима спідничкою і примилувала ся їм усміхненим лицем і зрадливим оком.

Впиваючи келишки, Патен так привик був до лица Дезидерати, що думав про неї навіть на мори, закидаючи свої сіти, на широкім мори підчас бурних і тихих ночей, місячних і темних. Думав про неї, держачи керму з задю лоди, коли чотири єго товариші дримали, попускавши голову на груди. Видів єї завжди усміхнену до него, як наливала жовту горівочку з тим знаним рухом рамени і потім відходила з питанєм:

— Повна? Ну, ви задоволені?

І коли так єї задержував в своїм оці і в своїй душі, відчув нарешті таку охоту женити ся з нею, що не міг вже видержати і осьвідчив ся їй.

Був багатий, мав свою лодь, сіти і дім на побережю; а батько Авбан нічо не мав. Приняли єго отже з отвертими руками і вінчанє відбуло ся чим скорше, бо обі сторони спішили ся з різних причин.

Але за три дни по весілю Патен не розумів, як Дезидерата могла видавати ся єму иншою від других женщин. Справді треба було хіба бути дурнем з накладом, щоби задурити ся в голоп'ятці, що певно кинула на него уроки, урєкла своєю сивухою, до котрої накидала певно, як він був перекований, якогось паскудства.

І він кляв вздовж берегів, гриз свою файку і ляв своїх помічників; потім, напроклинавши всіх, що навинули ся єму, всякими, чуваними де словами, витрясав решту гніву на риби і на гомари, які витягав поодинокі і жбурав до лоди, додаючи кождому на дорогу привіща та лайку.

Потому вертав до дому, а коли вже мав під рукою і близько уст свою жінку, доньку Авбана, зачинав поневирати нею, як послідною з послідних. Та коли она, привичаєна до напастливости вітця, слухала єго з резигнацією, він обурював ся на сей єї спокій, і одного вечера ударив єї. Від тоді почало са в єго домі страшенє житє.

— Через десять літ говорили на селі лиш о побоях, які діставала Патенова від чоловіка і о єго навичці, проклинати при кождім слові, яке сказав до неї. Дійсно, він кляв на дивний спосіб з таким добором слів і звучністю голосу, що ніхто не потрафив так в Фекам. Коли

Розклад їзди поїздів залізничних обов'язуючий від 1-го жовтня 1898.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-європейського).

Table with 4 columns: Poїзд, посп. | особ., приходить о годині, до Львова, відходить о годині, зі Львова. It lists train schedules for various destinations like Іцкан, Тернополь, Бродів, Кракова, and Львів.

ЗАМІТКА: Години ніччя числять ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано. Час середно-європейський різняться ся від часу львівського о 36 минут, а іменно: 12 год. часу середно-європейського = 12 год. 36 мін. часу львівського.

Ц. к. упр. гал. акц. Банк Гіпотечний Конттору Виміни Відділ депозитовий. Text describing bank services, interest rates, and deposit types.

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ. приймає замовлення і посередничить в закупні: Світло церковне, вино, кава, цукор, чай, тютюн.

ІВАН ЯРИМОВИЧ СКЛАД і РУКОДІЛЬНЯ обуви мужескої, дамської і для дітій. Специаліст обуви непромакаючої власного винайдення!

Галицький Банк кредитовий. почавши від 1 лютого 1890 видає 4% АСИГНАТИ КАСОВІ з 30-дневним виповідженем, 3% АСИГНАТИ КАСОВІ з 8-дневним виповідженем.

Зміна льокалю. Заложена фірма в року 1877-ім Вольф Кавфман перенесла ся з улиці Трибунальської ч. 1. на ул. Лукасінського ч. 4.

ЛЕВ ЛОПАТИНСЬКИЙ. ДО БРАЗИЛІЇ! Драма з галицького еміграційного руху в 4. актах. Ціна книжки брошурованої в картоні 35 кр.

Хорі на легкі, горло, гортанку і астму! Хто раз на завсідги бажає позбутися ся слабости легких, або горла, хотийби найуспішнійшої, або астми, навіть дуже заввишеної і на позір невилічимої, сей негай не гербату для хронічно хорих на легки і горло А. Wolffsky-ого.